

8 Ερωτήσεις Κατανόησης (Version 2-9-2015)

K1. i) Αν δύο τρίγωνα είναι ίσα, τότε είναι όμοια;

Απάντηση:

Ναι, γιατί έχουν τις γωνίες τους μία προς μία ίσες οπότε ικανοποιείται το 1ο κριτήριο ομοιότητας.

2^{ος} τρόπος

Ναι, γιατί έχουν τις πλευρές τους ανάλογες (με λόγο ομοιότητας 1) οπότε ικανοποιείται το 3^ο κριτήριο ομοιότητας.

ii) Αν δύο τρίγωνα είναι όμοια με ένα τρίτο τρίγωνο, τότε είναι και μεταξύ τους όμοια;

Απάντηση:

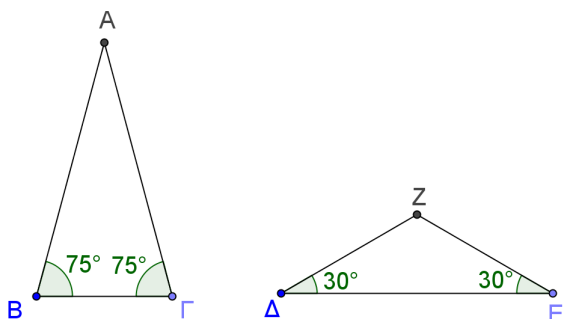
Ναι, γιατί δύο γωνίες του ενός θα είναι ίσες μια προς μία προς μια γωνία του άλλου, αφού καθεμιά τους θα είναι ίση με μια γωνία του τρίτου τριγώνου (*μεταβατική ιδιότητα*)

Ισως να προσθέσω και παράδειγμα συγκεκριμένο με γράμματα.

K2. Δύο ισοσκελή τρίγωνα είναι πάντα όμοια;

Απάντηση:

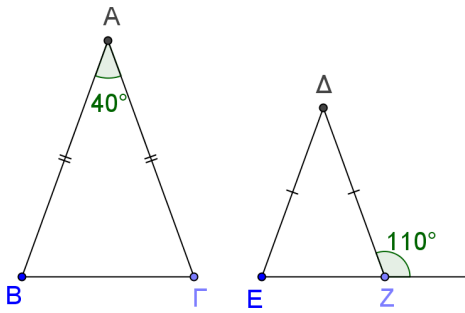
Όχι όπως γίνεται άμεσα φανερό στο παρακάτω σχήμα.

Σημειώσεις: i) Δύο ισοσκελή τρίγωνα που έχουν μια γωνία του ενός ίση με μια αντίστοιχη γωνία του άλλου είναι όμοια.

ii) Δύο ισόπλευρα τρίγωνα είναι πάντοτε όμοια.

Κ3. Στο παρακάτω σχήμα είναι $AB = 3\Delta E$. Να βρεθεί ο λόγος $\frac{EZ}{B\Gamma}$.

Απάντηση:

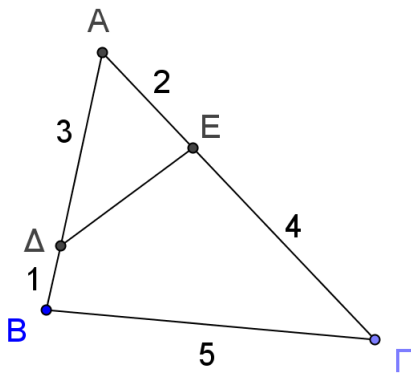
$$\text{Αφού } \hat{A} = 40^\circ \text{ θα είναι } \hat{B} = \hat{\Gamma} = \frac{180^\circ - 40^\circ}{2} = \frac{140^\circ}{2} = 70^\circ$$

$$\text{Αφού } \hat{Z}_{\varepsilon\zeta} = 110^\circ \text{ θα είναι } \hat{Z} = 180^\circ - 110^\circ = 70^\circ \text{ οπότε και } \hat{E} = 70^\circ$$

Διαπιστώνουμε ότι τα δύο ισοσκελή τρίγωνα έχουν δύο γωνίες τους ίσες μία προς μία οπότε θα είναι όμοια επομένως θα έχουν τις πλευρές τους ανάλογες:

$$\frac{EZ}{B\Gamma} = \frac{\Delta E}{AB} = \frac{\Delta E}{3\Delta E} = \frac{1}{3}$$

Κ4. Στο παρακάτω σχήμα να βρεθεί το μήκος του ΔE .

Απάντηση:

Είναι $AB = AD + \Delta B = 3 + 1 = 4$ και $A\Gamma = AE + E\Gamma = 2 + 4 = 6$

Τα τρίγωνα $\Delta E\Delta$ και $AB\Gamma$ έχουν:

α) \hat{A} κοινή

β) $\frac{AE}{AB} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$ και $\frac{A\Delta}{A\Gamma} = \frac{3}{6} = \frac{1}{2}$ άρα $\frac{AE}{AB} = \frac{A\Delta}{A\Gamma}$

Επομένως σύμφωνα με το δεύτερο κριτήριο ομοιότητας είναι όμοια (με λόγο ομοιότητας $\frac{1}{2}$), οπότε

και ο λόγος των τριγώνων πλευρών θα ισούται με τον λόγο ομοιότητας δηλαδή θα ισχύει

$$\frac{\Delta E}{B\Gamma} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow 2\Delta E = B\Gamma \Leftrightarrow \Delta E = \frac{B\Gamma}{2} \Leftrightarrow \Delta E = \frac{5}{2} = 2,5$$

K5. Οι πλευρές ενός τριγώνου είναι 3cm, 4cm και 5cm. Ένα τρίγωνο όμοιο με αυτό έχει περίμετρο 24cm. Ποια είναι τα μήκη των πλευρών του;

Απάντηση:

Εστω $AB\Gamma$ με $AB=3\text{cm}$, $A\Gamma=4\text{cm}$ και $B\Gamma=5\text{cm}$ το ένα τρίγωνο (πρόκειται για ορθογώνιο τρίγωνο όπως διαπιστώνουμε από το αντίστροφο του Πυθαγορείου Θεωρήματος). Η περίμετρος του είναι $3+4+5=12$.

Εστω $A'B'\Gamma'$ το όμοιο τρίγωνο του $AB\Gamma$ με περίμετρο **24**. Αφού τα τρίγωνα είναι όμοια οι πλευρές τους είναι ανάλογες και ας θεωρήσουμε πως η αναλογία των πλευρών είναι:

$$\frac{AB}{A'B'} = \frac{A\Gamma}{A'\Gamma'} = \frac{B\Gamma}{B'\Gamma'} = \lambda \quad (\lambda \text{ λόγος ομοιότητας})$$

Από θεώρημα (§8.1) ο λόγος των περιμέτρων τους ισούται με το λόγο ομοιότητάς τους. Άρα $\lambda = \frac{12}{24} = \frac{1}{2}$

$$\text{οπότε } \frac{AB}{A'B'} = \frac{A\Gamma}{A'\Gamma'} = \frac{B\Gamma}{B'\Gamma'} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow \frac{3}{A'B'} = \frac{4}{A'\Gamma'} = \frac{5}{B'\Gamma'} = \frac{1}{2}$$

$$\frac{3}{A'B'} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow A'B' = 6$$

$$\frac{4}{A'\Gamma'} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow A'\Gamma' = 8$$

$$\frac{5}{B'\Gamma'} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow B'\Gamma' = 10$$

Κ6. α) Αν στο παρακάτω σχήμα το τετράπλευρο ΒΚΛΓ είναι εγγράψιμο, τα τρίγωνα ΑΒΓ και ΑΚΛ είναι όμοια;

β) Ποιες είναι οι ομόλογες πλευρές τους;

Απάντηση:

α) ▪ Για αρχή τα τρίγωνα ΑΚΛ και ΑΒΓ έχουν την γωνία \hat{A} κοινή.

▪ Αφού το ΒΚΛΓ είναι εγγράψιμο η γωνία $\hat{\Gamma}$ θα είναι ίση με την απέναντι εξωτερική δηλαδή με την $\hat{\Lambda\hat{K}A}$.

Επομένως τα τρίγωνα ΑΒΓ και ΑΚΛ έχουν δύο γωνίες τους ίσες μία προς μία, οπότε από 1^ο κριτήριο ομοιότητας είναι όμοια.

β) Ομόλογες πλευρές είναι αυτές που βρίσκονται απέναντι από ίσες γωνίες (§8.1) (ή γενικότερα αν έχουμε όμοια πολύγωνα οι πλευρές που έχουν προσκείμενες δύο ίσες γωνίες)

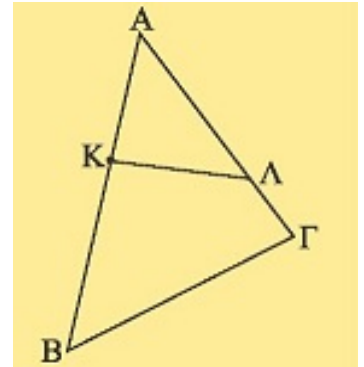
\hat{A} κοινή, οπότε οι πλευρές ΚΛ και ΒΓ είναι ομόλογες

$\hat{\Lambda\hat{K}A} = \hat{\Gamma}$ οπότε οι πλευρές ΑΛ και ΑΒ είναι ομόλογες

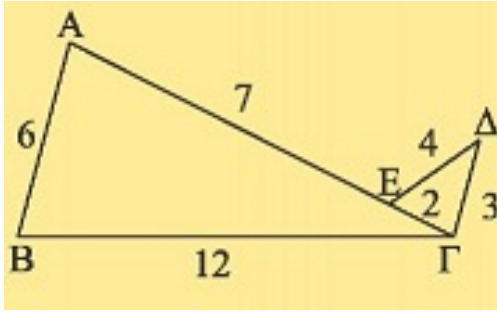
$\hat{A\hat{L}K} = \hat{B}$ οπότε οι πλευρές ΑΚ και ΑΓ είναι ομόλογες

Η αναλογία των όμοιων πλευρών γράφεται:

$$\frac{ΚΛ}{ΒΓ} = \frac{ΑΛ}{ΑΒ} = \frac{ΑΚ}{ΑΓ} \quad (\text{οι ομόλογες πλευρές βρίσκονται στον ίδιο κλάσμα (λόγο)})$$

Κ7. Στο παρακάτω σχήμα οι ευθείες AB και ΓΔ είναι παράλληλες; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

Απάντηση:

Είναι $ΑΓ=ΑΕ+ΕΓ=7+2=9$

Σχηματίζουμε τον λόγο των δύο μεγαλύτερων, των δύο μεσαίων και των δύο μικρότερων πλευρών των δύο τριγώνων.

$$\frac{ΒΓ}{ΕΔ} = \frac{12}{4} = 3$$

$$\frac{ΑΓ}{ΔΓ} = \frac{9}{3} = 3$$

$$\frac{ΑΒ}{ΕΓ} = \frac{6}{2} = 3$$

Παρατηρούμε ότι ισχύει: $\frac{ΒΓ}{ΕΔ} = \frac{ΑΓ}{ΔΓ} = \frac{ΑΒ}{ΕΓ}$ δηλαδή τα δύο τρίγωνα έχουν τις πλευρές τους ανάλογες,

οπότε από το 3^ο κριτήριο ομοιότητας είναι όμοια.

Επομένως θα έχουν τις γωνίες που σχηματίζονται από ομόλογες πλευρές ίσες:

$$\text{Αρα } \hat{A} = \hat{E}\hat{\Gamma}\hat{\Delta}, \quad \hat{B} = \hat{E} \text{ και } \hat{\Gamma} = \hat{\Delta}$$

Επειδή $\hat{A} = \hat{E}\hat{\Gamma}\hat{\Delta}$, δηλαδή οι ευθείες AB και ΓΔ τεμνόμενες από την ΑΓ σχηματίζουν δύο εντός εναλλάξ γωνίες ίσες, συμπεραίνω ότι $ΑΒ//ΓΔ$. § 4.2 Θεώρημα